

‘ORTADOĞU ENERJİ VE SAVAŞ POLİTİKALARI’ PANELİ DÜZENLENDİ

29 Temmuz 1992 yılında Kral Kızı Barajı'na görev için giderken, geçirdiği trafik kazasından hayatını kaybeden EMO Ankara Şubesi 11. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi Cihan Kayıket ve 19 Temmuz 2008 tarihinde aramızdan ayrılan, Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 17. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi, 18. Dönem Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi, 24. Dönem Denetleme Kurulu Üyesi ve EMO Ankara Şubesi'nin ilk Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Nomaler anısına 28 Temmuz 2012 günü ‘Ortadoğu, Enerji ve Savaş Politikaları’ konulu panel düzenlendi. Panele konuşmacı olarak Faik Bulut (Ortadoğu Uzmanı-Yazar), Necdet Pamir (Enerji Uzmanı-Öğretim Üyesi) ve Ali Yiğit (EMO Ankara Şubesi) katıldı.

Panelin açılışında konuşan EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Ömürhan Soysal şöyle konuştu; “Bugün öğlen Cihan Kayıket'in mezarı başında anma yaptık. Anmak demek sadece hatırlamak demek değildir, onların mücadelelerini yükseltmek için bu tür etkinliklerle perçinlemek gerekir diye düşünüyorum. Hatırlıyorum 6 yıl önce yine Cihan Kayıket anmasında Ortadoğu ve savaş, enerji politikalarını konuşuyorduk. 2003 yılında ABD'nin Irak'a girmesiyle Ortadoğu'nun yeni şekillenen coğrafyasını tartışmıştık. Aradan 6 yıl geçmiş Arap Baharı diye bir pembe dizi esas oğlan Recep Tayyip Erdoğan, sufleler başka yerden ama biz hâlâ Ortadoğu'yu enerjiyi ve savaşını konuşuyoruz. Herhalde konuşmaya da devam edeceğiz.”

“Enerji politikaları ile savaşlar iç içe geçmiştir”

Cihan Kayıket ve Kaya Nomaler'in yaşamlarından kesitlerin yer aldığı slayt gösteriminin ardından panele geçildi. Panelde ilk olarak konuşan Ortadoğu Uzmanı-Yazar Faik Bulut 19. Yüzyıldan itibaren enerji politikalarının savaşlarla iç içe geçtiğini; halkların birbiriyle çatıştırıldığını, etnik ve meshepsel kümelerin çatışma noktasına getirildiğini bunun enerji politikalarından kaynaklandığını vurguladı. Faik Bulut şunları söyledi; “İlk enerji kapışmaları Kafkasya'da olduğu malumdur. Dikkat edin Kafkasya'da Bakü petroleri etrafından dönen savaşların nelere mal olduğu bunun içinde kimlerin ne kadar etnik temizlik politikaları güttüğü ortadadır. Bakü petrolerine ilk el atanlar Ermeni zenginleri, petrol ağalarıdır. Bunların genel olarak destekledikleri akımlar çok sonradan örgüt olarak ortaya çıkar. Buna karşın Tatar ve Azeri zenginleri 20. yüzyılın başlarında Türkçülüğü meydana getiren bir takım girişimlerde bulunuyorlar. O dönem Türkçülüğün ve Ermeniciliği kapışması, yer yer etnik temizliğine varan politikaların arkasında ciddi petrol sermayesinin bulunduğu görüyoruz. Yusuf Akçura bunlardandır. Bunun arkasında esas kapışmanın petrol ve enerji olduğu görülür. İran petrolleriyle ilgili İngilizlerin, Amerikalıların, Almanların kapışması, Fransa'nın kapışmasına baktığınız zaman verilen mücadele, petrol ve enerji için su yollarına demiryollarına hakimiyet

mücadelesidir. ABD daha çak 1930'larda Arabistan'a giriyor. Aramco şirketin altında nice savaşlar çıkmıştır. İsrail'in Lübnan'a saldırısı esas olarak Hizbullah tehlikesi adı altında İsrail'e petrol hattını uzatılması mücadelesiydi. Gizli nedenlerinden birisi budur.

Son dönemlerde baktığımızda enerji ve doğalgaz petrol emperyal ülkelerin kapışma alanlarından birisi. 1991'de Körfez savaşı, 2003'te Irak'ın işgali de bu yüzdendir. Amerika Ortadoğu'da askeri gücüne güvenerek enerji vanalarını elinde tutarak gelecekteki Çin gibi Hindistan gibi yükselen ülkeler karşı enerjiyi önemli koz olarak kullanmak istiyordu. ABD Irak'a girdiğinde Fransız, İngiliz şirketlerine bile bir şey koklatmadı. Çinlileri, Rusları kovdu.”

“Arap Baharı demek doğru değil”

Ortadoğu'da yaşananların Arap Baharı olmadığını bu terminolojinin batı tarafından icat edildiğinin altını çizen Bulut sözlerini şöyle sürdürdü; “Arap ülkelerinde haksızlıklar var, oligarşi var tamam bunu herkes kabul ediyor. Arap ülkeleri tepkisel olarak sokağa çıktılar. Kendilerine göre düşman gördükleri yönetimleri devirme aşamasına girdiler. Ama olayların biraz daha arkasına baktığınızda, olayların Libya'da başlamasının Tunus'ta başlamasının esas nedeni nedir? Görünüşte işportacı çocuk kendini yaktı isyan başladı. Cezayir'de Mısır'da kendini yakan oldu neden orada başlamadı? Orada mesele Libya yönetimini devirmektir. Libya orada yalnızlaştırılmış bir yönetimdir. Libya'yı bu taraftan kuşatarak düşürmek...Niçin Libya? Libya, genel olarak Afrika, Çinlilerin giderek nüfuzlarını ekonomik politikalarını çok fazla gerçekleştirdikleri bir ülke. Rusya'da Çin'i arkadan takip ediyor. Burada bir kapışma başladı. Kapışma iki türlü oldu. Fransızlar ön plâna atıldı. Sarkozy kendi dayandığı tekeli sermaye gruplarının sözcülüğünü yaparak kendi bildiği yönde yürüdü.

Afrika'da Akdeniz'den Büyük Sahra Çölü'ne kadar 1500 kilometrelik isale hattı, su taşıma hattı yapılıyordu. Libya'nın su tekeli bir Fransız şirketinin elindeydi. Eğer o isale hattı gerçekleşmiş olsaydı Fransız şirketleri çok önemli oranda zarara uğrayacaktı. Libya'nın enerjisi

İngiltere ve ABD arasında paylaşılmış durumda. Yeni gelen Başbakan Libya'nın Kemal Derviş'idir, ABD'nin adamıdır. Ülkenin enerjisini ABD'ye peşkeş çekmektedir. Türkiye emperyal oyunlar oynamak istiyor ama Türkiye'ye oradan bir şey düşmedi. Türkiye sadece onun ertekeliğini yaparak alt emperyal Osmanlılık oynamaya kalktı ama o da durdu. Mısır daha çok su yolları nedeniyle önemliydi. Mısır isyan öncesinde pasifti, şu an iyice etkisiz ABD'ye bağlı yönetim var. Arap ülkelerini derleyip toparlayacak bir ülke durumundan çıkmıştı. Suriye'de de baskı var, siyasi baskı var, asimilasyon da var tamam bu da biliniyor. Bugün Kerkük'te Basra'da Irak'tan özellikle Suriye üzerinden Akdeniz'e uzanan 10-15 hattan bahsediyoruz. Yumurtalık gibi 10-15 hat var. Bu hatlardan birisi İsrail üzerinden geçmek zorundadır. Diğer Kerkük'ün paralelinde Kürt bölgesinde, Kürtlerin yaşadığı Kamışlı'dan geçen hattır diğeri Şam'dan geçen hattır. Bu projelerin önünün açılması için Suriye yönetiminin düşmesi gerekiyor. Arkasında çok ciddi enerji politikalarının, emperyalistlerin yayılma politikalarının olduğunu görüyoruz. Sudan'ın bölünmesi ile Çin'in yatırımlarının yüzde 95'i berhava oldu. Şu anda enerji politikalarının merkezi Akdeniz'e doğru kayıyor. Kıbrıs çevresindeki Rodos'ta Girit'te petrol arama meselesi var. Burada İngiliz filoları habire gelip gidiyor. Buralarda son dönemde İsrail'in çok ciddi atak yaptığını biliyoruz.

İkinci örnek; ABD, Irak işgali öncesinde İran meselesinde Trabzon üzerinde bir takım üsler kurmak istiyordu. O üslere itiraz eden tek kuvvet Deniz Kuvvetleri Komutanlığı olmuş. Deniz Kuvvetleri Komutanı'nın itirazından sonra bugün generalların içinde bulunmalarını böyle bir yorum içinde koyabiliriz. Böyle bir olgu var. İtiraz eden kuvvet bu. Ergenekon'dan en çok darbe yiyen kuvvet komutanları bu. Bunların enerji politikaları ile çok ilgili olduğunu belirtmek istiyorum. Petrol, doğalgaz, kömür çevreyi kirletirken su, biyolojik enerji güneş rüzgar vs alternatif enerji kaynakları kullanılmıyor? Dünya enerji politikaları sömürüye, tüketime yöneliktir. AKP de bize yeşil yeşil vurmaya

çalışıyor. Global siyasetin kötü çocuğu petrol olduğuna göre, her şey şu ya da bu şekilde enerjiye indirgenmeye çalışılıyor. Dünya siyasetinde enerjiye egemen olmak aynı zamanda dünya çapında mücadelenin de özüdür, esasıdır, dayanağıdır. Arap Baharı ekseninde Çin'in çevrenmesi, Rusya'nın da çevrenmesi Doğu Akdeniz'de dönük olacak petrol, doğalgaz, su hatlarının yeni kapışma alanı Doğu Akdeniz olduğuna göre, Çin'in, Rusya'nın güçlerin orada kuşatılması tecrit edilmesi enerji politikaları çerçevesinde görüyorum. Enerji politikalarının ciddi savaş nedeni olduğu, fillerin kapışmasında ufak ufak ulus devletlerin çöküşünü görüyoruz. ABD'li bir iş adamı vardı, akil hocalarından birisi diyordu ki 'şimdiki ulus devletleri şirketler gibi yönetmek lazım. Holdingleri yönetmek zahmetlidir dolayısıyla bunları küçük küçük şirketlere ayırmak lazım. Ulus devletleri küçük küçük devletçiklere

beyliklere bölebilirsek bunları daha iyi idare etme şansımız var. Kürt devletinden Alevi devletinden Dürzü devletinden bahsetmelerinden nedeni budur. Türk basınının sovenist orada Kürt devleti kuruyor palavraları bir yana, nelerin önümüze konulacağını Türkiye'yi oranın üzerine kışkırtarak saldırtmak enerji politikalarının önemli bir parçası. Çünkü Nabbako'nun

Türkiye'den geçmesi şartlarından birisi Kürt hareketini ezmektir."

"Ortadoğu enerji savaşları açısından son derece önemli bir yer"

Faik Bulut'tan sonra panelde söz alan Enerji Uzmanı-Öğretim Üyesi Necdet Pamir şöyle konuştu;"Ortadoğu enerji savaşları açısından son derece önemli bunun yanı sıra Afrika, Asya-Pasifik önemli sıcak alanlar olacak. Dünyada tükettiğimiz enerjinin yüzde 33'ünü petrol ile karşılıyoruz, doğalgaz ile yüzde 24. Üç fosil yakıtın toplam dünya tüketimindeki yeri yüzde 87. Dolayısıyla büyük güçler açısından başta ABD ve AB çıkarları açısından bunun vazgeçilmez olduğunu vurgulamak lazım. Dünyada bugün 12 milyar ton petrol eş değeri enerji tüketiyoruz. Bu tablo Ortadoğu'nun önemini vurguluyor. Ortadoğu coğrafyası dünyadaki ispatlanan rezervin yüzde 50'sini barındırıyor.

Dünyada bugün bilinen 1.6 trilyonluk rezervin yüzde 50'si Ortadoğu coğrafyasında. 100 doların üzerinde sattığınız metanın İran'da 5 dolara Irak'ta 2,5 dolara Suudi Arabistan'da 4 dolara mal olduğunu görünce buranın neden vazgeçilmez olduğunu bize bir kez daha gösteriyor. Ortadoğu coğrafyasını sadece petrol olarak düşünmemek lazım dünyadaki doğalgaz rezervinin yüzde 40 bu coğrafyada bulunmakta. Suudi Arabistan 265 milyar varille 11.2 varil günlük üretimle en başta geliyor. İran 151 milyar varillik rezerviyle 4.3 milyar varil günlük üretimiyle önemli odak noktalarından birisi. Mevcut yönetimin Batılı yönetimlerle hiç örtüşmediğine dikkat alırsak, Suriye özellikle İran için başka safhada kabul edebileceği savaşın kalelerinden biridir. İran doğalgaz rezervlerin yüzde 16'sını topraklarında barındırıyor.

Irak 143 milyarlık varillik rezerv 2.8 milyar varillik günlük rezerv. Dünyada 87 milyon varil tüketiliyor bunun çok önemli kısmının Ortadoğu coğrafyasından olduğunu biliyoruz. Dünyada tüketilen enerjinin en çoğunu -tüketen benzinin yüzde 40'ını tüketen- bir ülke düşünün ABD. ABD'nin topu topu 30 milyar varillik rezervi var ve bu ülke günde 7.8 milyon varil günlük petrol üretiyor 18.8 milyon varil tüketiyor yüzde 45 oranında dışarıya bağımlı. ABD'nin Ortadoğu'ya tasarım dayatmaması mümkün değil. AB'nin 6.7 milyar varil rezervi bulunmakta, 1.7 milyon varil günlük üretimi var 13.5 milyon varil tüketimi var. ABD dünyada tüketilen bütün enerjinin yüzde 18.5'ini tüketiyor, Çin onu geçti yüzde 21.3, Hindistan yüzde 4.6 oranında tüketiyor. ABD tükettiği petrolün yüzde 50'sini ithal etmek zorunda olan bir dev. AB'nin yüzde 84'lerden yüzde 94'e çıkacak, doğalgazda yüzde 62'den yüzde 83'e çıkacak. Bunların da tasarım dayatmaması beklenmemeli. Kim en çok petrol ithal ediyor diye baktığımızda. ABD günde yaklaşık 9 milyon varil petrol ithal etme gereği duyuyor.

ABD'nin emekli olan Merkez Bankası Başkanı Greenspan 15 Eylül 2007'de "Irak Savaşı büyük oranda petrol içindir" demiştir. CENTCOM eski komutanı Abizaid de şöyle diyor; "Irak Savaşı elbette ki petrol içindi. Arap Dünyası'na büyük petrol istasyonları koleksiyonu (topluluğu) muamelesi yaptık. Onlara şu mesajı verdik pompalarınızı açık fiyatlarınızı düşük tutun İsraililere iyi davranın.

Çeşitli kaynakları taradım. 2003-2006 arasında 150 bin vahşi ölüm oldu. Bazı kaynaklarda 1 milyon 33 bin kişi olarak veriyor. BOP ile barış geliyor gördüğünüz gibi! ABD Dışişleri Bakanı Bayan Clinton yeni stratejilerinin hedefi Asya-Pasifik olarak açıklıyor Irak'tan çıksalar bile etraftaki ülkelerde varlıklarını sürdürecekler.

Kerkük-Yumurtalık boru hattı Irak işgalinden bu yana doğru dürüst çalışmıyor. 1 milyar dolar alacağımız var buradan. Saddam döneminde 30-35 milyon metre küp petrol akışı vardı iyi kötü bir para alınıyordu.

Türkiye bugün tükettiği enerjinin yüzde 33'ünü doğalgaz yüzde 23'ünü petrol ile karşılıyor. Bu kaynakların tamamı dışa bağımlı. Doğalgazda yüzde 58 Rusya'ya yüzde 18 İran'a bağımlıyız. Petrolde yüzde 51 İran, yüzde 12 Rusya'ya bağlıyız. Sizin Ortadoğu'da ABD endeksli politikalarınız, Malatya'ya diktiğiniz üs Rusya'nın da İran'ın da doğrudan tehditlerine maruz kalıyor."

"Türkiye, Suriye'ye karşı kışkırtılıyor"

Panelde son olara konuşan, EMO Eski Başkanı Ali Yiğit özetle şunları söyledi: "Konumuz Ortadoğu, enerji ve savaş. Öncelikle petrol konusuyla ilgili olarak bakıldığında dünyada şöyle bir tablo ile karşı karşıyayız. ABD dünyanın üçüncü büyük petrol üreticisi ancak ürettiğinin 2 katını da tüketiyor; yüzde 50'nin üzerinde dışa bağımlı, Çin ürettiğinin 3 katını Hindistan 4 katını ithal ediyor. Türkiye yüzde 10'unu üretiyor yüzde 90'ını ithal ediyor. Rusya en büyük ithalçilerden birisi. Önümüzdeki dönemde petrol yerine geçecek enerjiyi bulamazsanız bu kavga devam edecektir. Enerjiye hakim olma ya da enerji yollarına hakim olma mücadelesi. Burada Ortadoğu'nun önemi ne diye baktığımızda, dünya toplam petrol rezervinin yüzde 70'i doğalgaz rezervinin yüzde 40'ı Ortadoğu'da. Ortadoğu'nun önemi sadece enerji kaynaklarına sahip olmasından kaynaklanmıyor. Sömürgecilik döneminde özellikle İngiltere'nin, Hindistan ve Uzak Asya'ya ulaşmada geçiş yolu. 1896'da Süveyş Kanalı'nın açılmasıyla bu önem daha da artıyor. İngiltere Uzakdoğu'ya ulaşmak için Ortadoğu'dan geçmek durumunda ve bir şekilde buraya egemen olma hayalleri söz konusu. 1800'lerin sonunda petrolün keşfedilmesiyle bu önem daha da artıyor.

Ortadoğu'nun ikinci önemli noktasının bütün tek tanrılı dinlerin merkezini Ortadoğu olduğunu anlatan Ali Yiğit şöyle konuştu; "Ortadoğu, Yahudiliğin, Hristiyanlığın, Müslümanlığın doğup yayıldığı bir yer. Burası üzerindeki savaşlar petrol üretimiyle birlikte daha da artıyor. Kendi topraklarında hiç savaş yaşamamış olan ABD'nin bu bölgeye ilgisi 2. Dünya Savaşı'ndan sonra aslolarak başlıyor. 1943-44 yıllarında ABD'nin sahibi olan kapitalistler dünyadaki kapitalizmin jandarmasının ABD olması konusunda toplantı yapıyor ve mutabakata varıyorlar. 2. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle ABD sosyalist blok dışındaki bütün ülkeleri temmuz 1944'te bir toplantıya çağırıyor. Bu toplantıda ABD parasının altın kadar değerli olduğu bütün ticarete geçerli olacağını bu toplantıya katılan ülke

temsilcileri kabul ediyor. Asıl egemenin ABD olduğu, ABD'nin bütün dünyada belirleyici olarak sürece müdahale ettiği görülüyor. 60'lardaki ABD'nin temel stratejisi komünizmle mücadele adı altında sosyalist blok dışındaki ülkelerde ABD üslerinin gündeme gelmiş olması. Asıl onun vurucu gücü tüm dünyada 70'in üzerinde askeri üssünden kaynaklanıyor. 100 bin ABD askeri dünyanın 70 merkezinde bulunmakta. ABD bütün dünyaya askeri gücüyle hükmedebilmekte, bütün istediğini dayatabilmektedir. Nerede problem varsa oraya doğrudan ABD'nin müdahalesi sözkonusu. Bunun tipik örneği Vietnam'dır. 1973'te dünyanın petrol krizi yaşamasıyla petrolün önemi biraz daha öne çıktı. Bu süreçte ABD direkt müdahale etmek yerine sorunlu yerlere askeri ve ekonomik yardım stratejisini gündeme getirdi. Soğuk Savaş'ın sonlarına doğru Clinton'un iktidara gelmesiyle ABD ile Sovyetlerin barış içinde birarada yaşama projesi devam etti. Clinton'dan sonra SSCB'nin dağılmasıyla dünyada tek kutuplu sistem oluşmuştur. 2001 yılında ABD 11 Eylül süreci yaşamış ve ABD'nin yeni siyaseti belirlemiştir. ABD sorunlu gördüğü ülkelere müdahale etme hakkı olduğunu dünyaya ilan etmiştir. Zaten karşısında askeri anlamda güç olmadığından dolayı bu süreç devam etmiştir. İlk olarak Afganistan'a, 2003 yılında da Irak'a müdahale edilerek Irak petrolollerine el konulması, buranın rantının paylaşılması üzerine geliştirilen bir proje söz konusudur. Bu projenin başka bir tarafı da şudur; kendisi için sorunlu gördüğü ülkelere İran, Suriye, Libya'ya müdahale etme hakkı olduğunu söylerken buralar ABD hegemonyasının dışında kalan ülkelerdir. Buralarda hâlâ devletçi ilişkiler egemendir. ABD 1940'lardan sonra geliştirdiği kapitalizmi dünya genelinde egemen kılmak stratejisini buralara sadece petrol için değil buralardaki kapalı ekonomileri yıkarak kendileri için yeni pazarlar oluşturarak uygulamaktadır.

Ortadoğu neden bu kadar kolay müdahale edilebilir hale dönüştü? Ortadoğu'da çok fazla etnik ve dinsel kökende topluluklar vardır. Cetvellerle çizilen sınırların olduğu, demokratik devrimin tam gerçekleşmediği alanlardır. Müdahaleye kolay alanlardır. Irak'ta Kürtler, Araplar, Türkmenler, Suriye'de Dürzüler, Araplar, Kürtler, Ermeniler, Türkmenler, Çerkezler şeklinde bir yapı var. Buralara dış müdahale edilmesi konusunda kendilerinde hak gördükleri süreçler yaşanmış. Bu süreçlerle birlikte bir başka proje BOP'dur. Aslında BOP'un ABD hegemonyasının İslam ülkelerinde islam motifle hayata geçirilmesi projesidir. Kapitalist ilişkilerinin tüm Akdeniz coğrafyasına hakim olması projesidir. İslami motiflerin egemen olduğu yönetimlerin hayata geçirilmesidir.

Irak'a müdahale ile doğrudan kendisi diğer ülkelerde

ise Arap Baharı denilen olay -elbetteki bu ülkelerdeki antidemokratik yapılanmalar gelir dağılımındaki adaletsizlikleri saymıyorum- tamamen dışarıdan yönlendirilmiş bir takım projeler olduğudur. Suriye'ye kadar çok kolay şekilde hayata geçtiği söylenebilir. Libya'da isyan başarıya ulaşamayınca Sarkozy'nin öncülüğünde bir müdahale ardından Kaddafi'nin öldürülmesiyle birlikte burası çözülmüş durumdadır. Suriye'ye geldiğinde ABD açısından bir problem vardır. Suriye'de kapalı bir yapı vardır, anti demokratik yönetim söz konusudur bunların hepsi doğrudur ama Suriye'de muhalefet edecek örgütlü yapılar yoktur. Buraya kolayca müdahale edilmesi söz konusu değildir. Rusya'nın Suriye'de SSCB döneminden kalma üsleri vardır. Oraya direkt müdahale etmek demek doğrudan Rusya ile karşı karşıya gelmek anlamına geldiğinden ne ABD ne de batılı müttefikler Suriye'ye müdahale konusunda istekli ve hevesli davranmadılar. Burada bir tane hevesli ülke var o da Türkiye. Türkiye'yi buraya müdahale ettirmenin yolları araştırıldı. Suriye'de Arap Baharı'nın baharı gelmeden Reyhanlı ve Kilis'te prefabrik konutlar yapıldı. Bunların hepsi ABD stratejisinin bir parçasıydı. ABD Afganista'da El Kaide ile masaya oturup oradaki militanların büyük bir kısmı Türkiye üzerinden Hatay'dan Reyhanlı'dan Suriye'ye gönderildi. İsrail, Türkiye, Arabistan da bu projenin içinde, buralara silah aktarıldı.

Türkiye ile çatışma konusunda bir takım haberler yayılması ya da olaylar yapılması gerekiyordu. Bunlardan en önemlisi hacı kafilesine Suriye'nin saldırdığı ve Türkiye'de galeyan denemesi yapıldı. Çok başarılı olunmadı. Malatya'dan kalkan bir uçağın Suriye'de düşürülmesi hâlâ muammadır. Türkiye'nin Suriye'ye karşı düşmanlığını artırıcı parametreler olduğunu söylemek mümkün. Türkiye topluluğu açısından bakıldığında 2003 yılında şöyle bir muhalefet yürütüldü, Türkiye'deki demokrasi güçleri ile radikal islami hareketlerin üstü örtülü birlikteliği yaşandı. Saddam bir Sünni müslümandı. Müslüman birisine dışardan müdahale edilmesine İslam içinde çekinceler vardı. Suriye açısından bakıldığında İslamcılar çekinceli durdukları gibi El Kaide militanları devlet organizasyonları ile oralara gönderiliyor. Türkiye'deki Suriye'ye karşı müdahalede İslami kesimin çekinceli davranmasını refleks göstermesini engelleyen parametrelerden birisi Suriye iktidarının başka mezhepten olması. Aslolarak kısa bir zamanda ne tür gelişmeler olacağını göreceğiz.”

Ortadoğu Enerji ve Savaş Politikaları konulu panel, izleyicilerin sorularının panelistler tarafından yanıtlanması ile sona erdi.